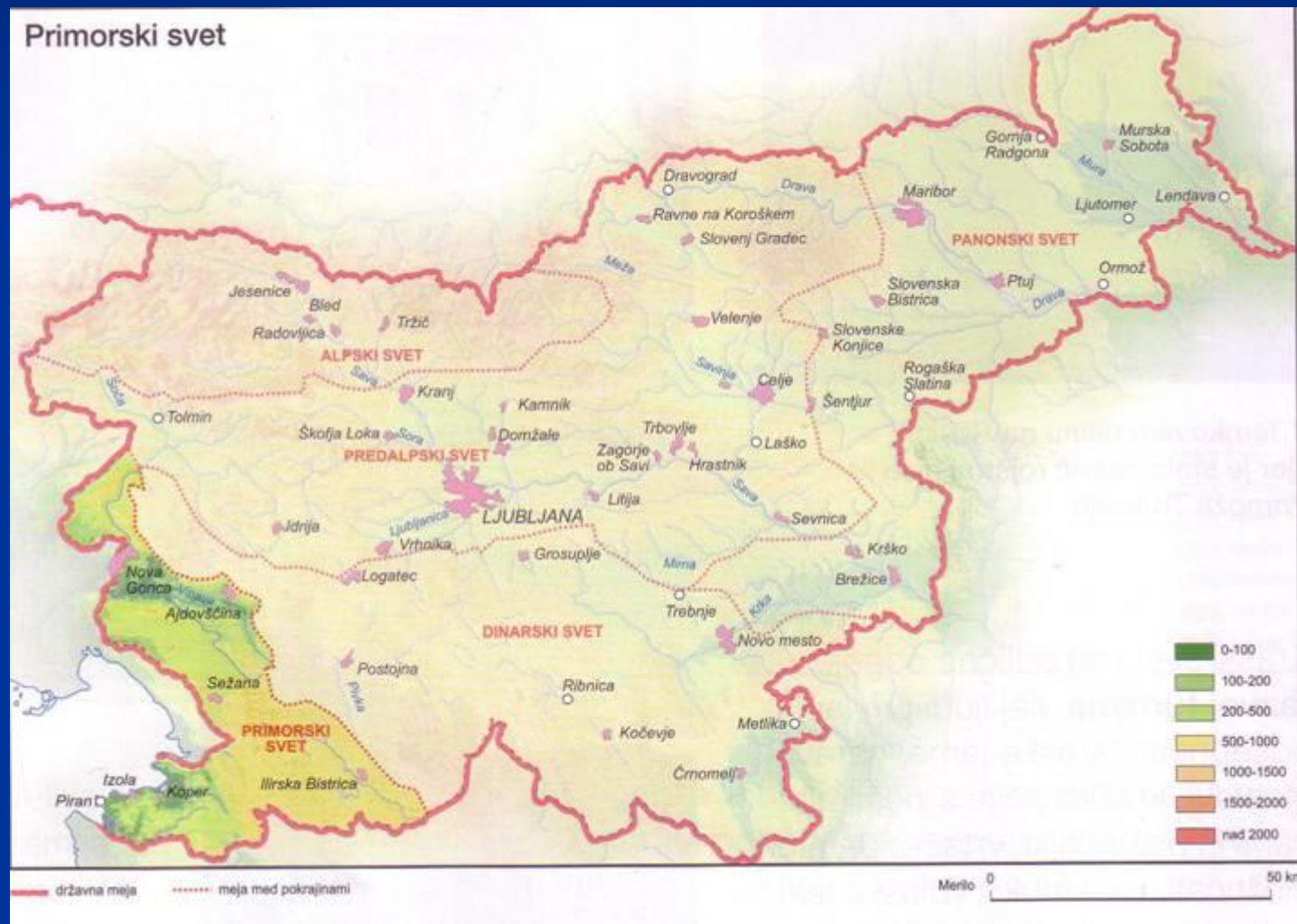

PRIMORSKI SVET

OB OBALI

PRIMORSKI SVET leži na JZ Slovenije, ob **JADRANSKEM MORJU**. Zajema samo osmino slovenskega ozemlja in je najmanjši med naravnimi enotami.

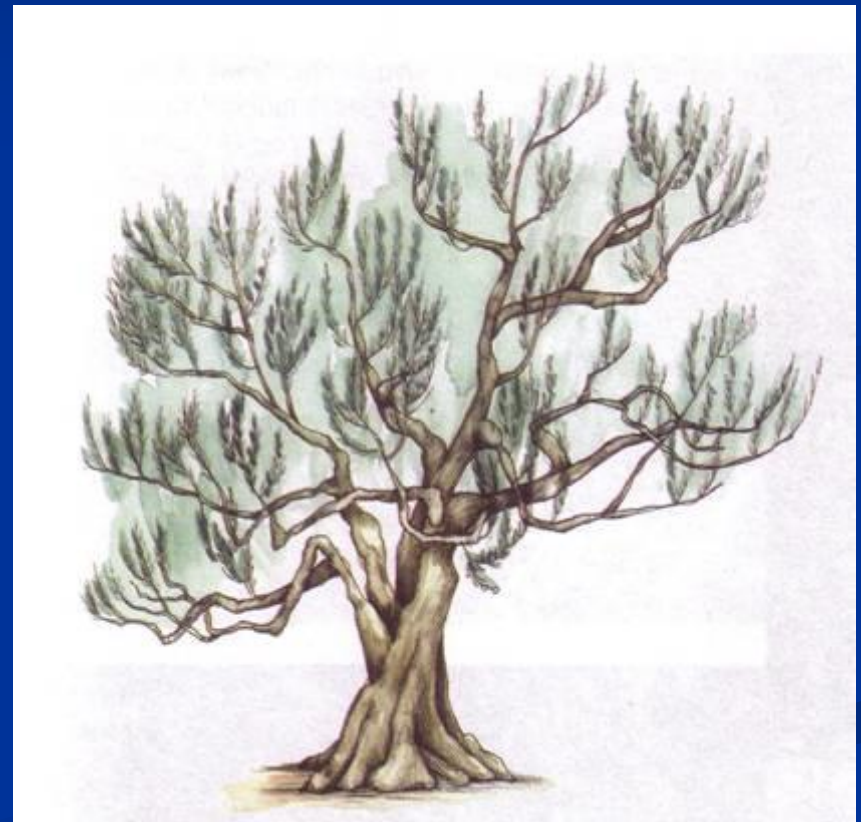
Ker je Jadransko morje toplo, njegova toplota vpliva na **PODNEBJE**, zato so zime veliko toplejše kot drugod v Sloveniji, tako da le izjemoma sneži.

Piran pozimi, 22. 2. 2003

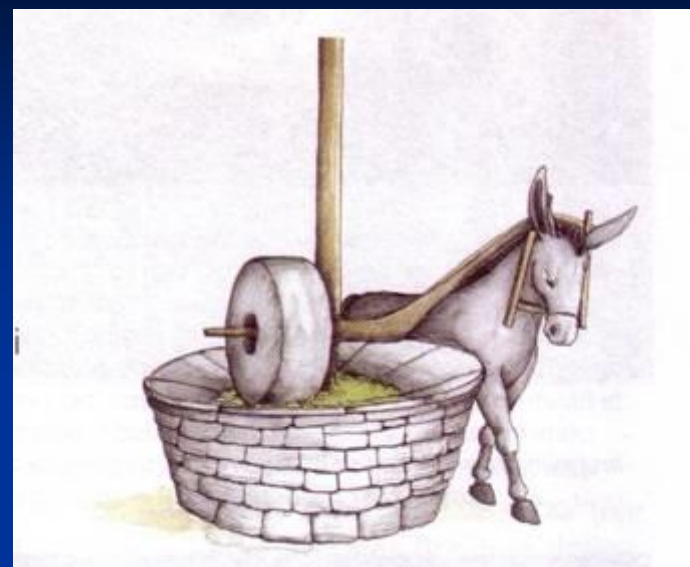
Toplejše podnebje vpliva tudi na RASTLINSTVO. V primorskem svetu uspevajo rastline, ki drugod v Sloveniji zaradi mraza ne morejo.

- Ena takšnih rastlin je OLJKA. Iz oljčnih plodov, OLIV, stiskajo OLJE, ki se uporablja v prehrani, gospodinjstvu in kozmetiki. V prehrani pa se, kot dodatek jedem, uporabljajo tudi celi ali razrezani plodovi.

olive

Včasih so oljčne plodove drobili in stiskali v oljčno olje v **OLJARNAH** ali **TORKLAH**.

OLIVNO OLJE

Kreme in
kozmetični
preparati iz
olivnega
olja.

Danes nasade oljk zopet obnavljajo, saj je povpraševanje po olivnem olju zelo veliko.

Nov nasad oljk.

Poleg oljke v primorskem svetu zelo dobro uspevata tudi **VINSKA TRTA** in **SADNO DREVJE**. Razširjeno je tudi gojenje **ZELENJAVE**.

Primorske pokrajine delimo na KRAŠKE IN NEKRAŠKE, ker so razlike med njimi zelo velike.

Kraška primorska pokrajina

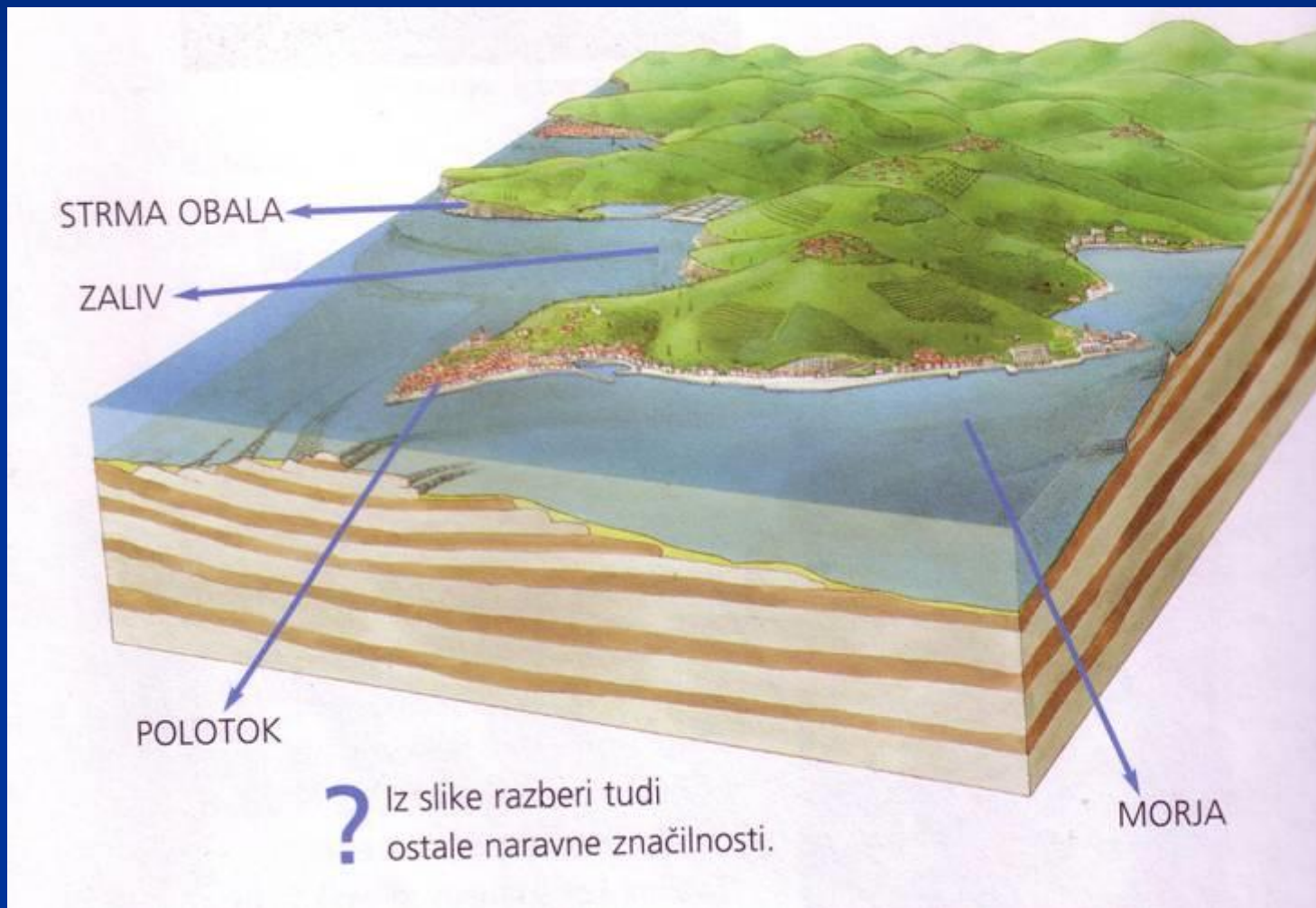
Kras je uravnana planota, zarašča jo gozd, za kmetijstvo je manj primerno.

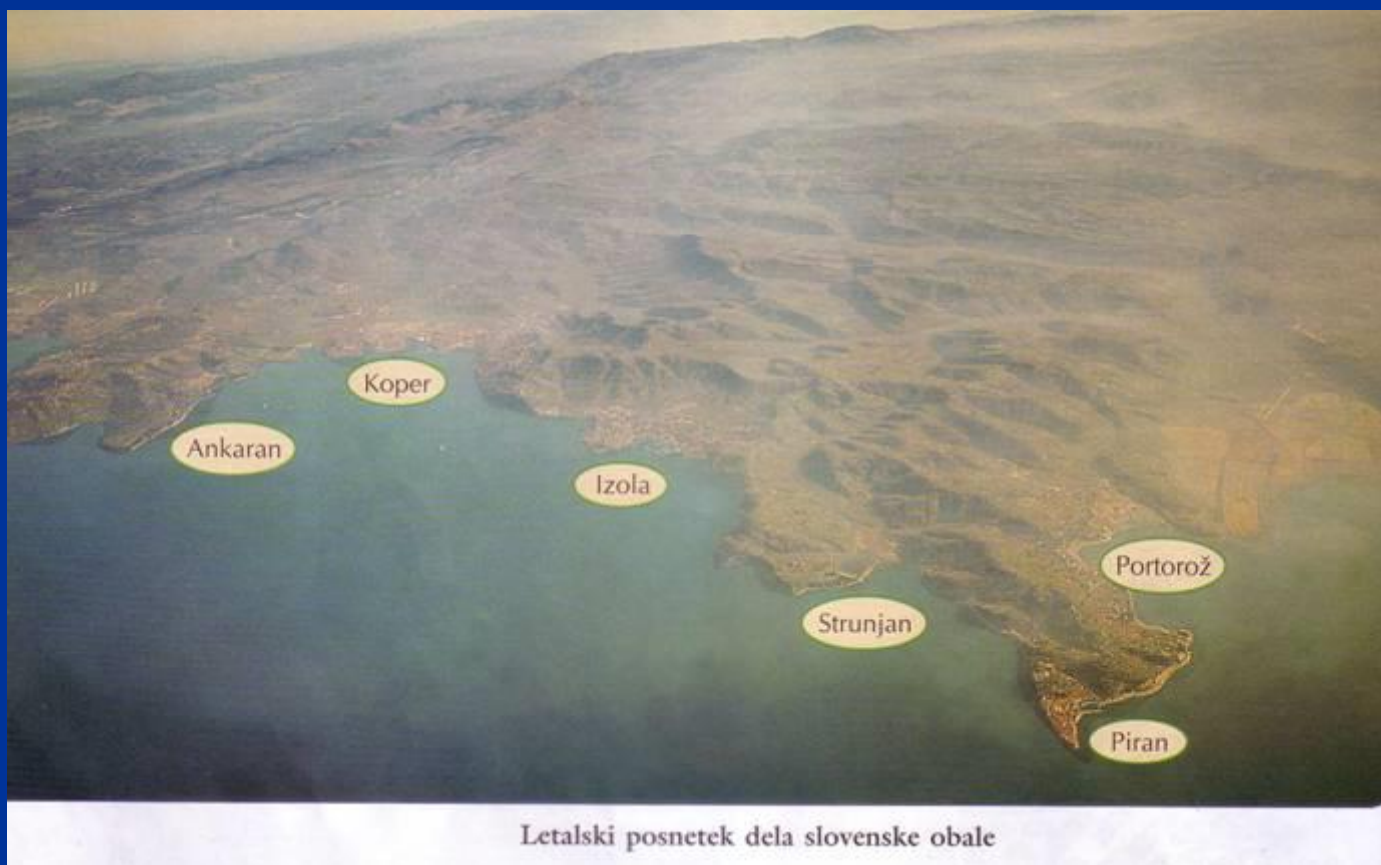
GORIŠKA BRDA

Nekraške pokrajine so gričevnate in zelo primerne za vinogradništvo in sadjarstvo.

Primorski svet je majhen, a vendar raznolik. Ob morski obali, ki meri od italijanske do hrvaške meje samo 47 kilometrov, se izmenjujejo zalivi in strma obala. Kjer se reke izlivajo v morje, je nizka.

Razčlenjena je na **POLOTOKE** in dva večja **ZALIVA** (**Koprski** in **Piranski**). Nimamo nobenega **OTOKA**, v preteklosti pa sta bila dva. Na enem je nastalo mesto **Koper**, na drugem pa **Izola**. Oba so umetno povezali z obalo.

Letalski posnetek dela slovenske obale

Koper

V Kopru je nastalo zelo pomembno pristanišče, ne le za Slovenijo, ampak tudi za Avstrtijo, Madžarsko, Češko, Nemčijo, Slovaško in Poljsko. Veliko obale in skladiščnih površin so pridobili tako, da so zasuli zaliv in ga spremenili v kopno.

Izola

Mesto leži na slovenski obali, samo staro mestno jedro pa se nahaja na nekdanjem otoku, ki so ga v 19. stoletju z nasipanjem povezali z bližnjim kopnim.

Stari deli Kopra, Izole in Pirana so bila značilna srednjeveška mesta. Piran je obdajalo obzidje, ki je dobro ohranjeno še dandanes.

piransko obzidje in Piran

Izola

Koper

Pomembna gospodarska dejavnost v obalnih mestih je **TURIZEM**. Najbolj turistični kraj je **PORTOROŽ**, kjer je veliko hotelov, restavracij, športnih objektov, urejenih kopališč.

Danes se ljudje v primorskih mestih ukvarjajo predvsem s prometom in turizmom, некоč pa z **RIBOLOVOM** in **SOLINARSTVOM**.

V Sečoveljskih solinah še danes pridelujejo sol, soline pa so spremenjene v **KRAJINSKI PARK**.

V muzeju na prostem v Sečovljah si lahko ogledamo, kako so živeli in delali solinarji v preteklosti.

Primorske vasi imajo zelo značilno podobo.
Hiše so blizu skupaj ali strnjene, kot v mestih.

Starejše hiše so bile grajene iz kamna, strehe so položne.

Zapis v zvezek:

PRIMORSKI SVET – OB OBALI

Življenje ljudi ob obali je zelo tesno povezano z morjem. Danes sta pomembna turizem in pomorski promet, v preteklosti pa sta bila pomembnejša ribolov in solinarstvo. Večina ljudi živi v naseljih ob obali. Koprsko gričevje je ugodno za gojenje oljk, vinske trte in pridelovanje sadja. Vasi in stara mesta imajo značilno podobo primorskih naselij.

Slovenska obala je dolga 47 km. Kjer se reke izlivajo v morje je nizka, drugod pa visoka in strma. Razčlenjena je na polotoke in zalive. V preteklosti sta bila Koper in Izola otoka, kasneje so oba umetno pozidali s kopnim, tako da sta danes polotoka.

Starejša mesta so Koper, Piran in Izola. Ta imajo značilno srednjeveško podobo mesta. V Kopru najdemo kulturne ustanove, sicer pa predstavlja prometno in industrijsko središče.

Najbolj turistična kraja sta Piran in Portorož.

Domača naloga:

- Izberi si eno izmed primorskih mest in napiši kakšno značilnost le-tega.
- Nariši staro primorsko hišo.
- Nariši obris zemljevida Slovenije in na njem označi primorski svet.